

ODLUKA

O KOMUNALNOM REDU

"Sl. list CG - Opštinski propisi", br. 30/2009, 37/2011 - dr. odluka, 17/2015 - dr. odluka i 27/2016 - dr. odluka

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovom odlukom uređuju se opšti uslovi korištenja, čuvanja i održavanja komunalnih objekata, održavanja čistoće, uređenja grada i naselja gradskog karaktera, odnosno propisuje komunalni red i uslovi za njegovo sprovođenje na području opštine Herceg Novi.

Član 2

Komunalnim redom u smislu ove odluke smatra se:

I. OPŠTE UREĐENJE I ODRŽAVANJE GRADA

II. UREĐENJE I ODRŽAVANJE JAVNIH POVRŠINA

III. ODRŽAVANJE KOMUNALNIH OBJEKATA

Član 3

Javnim površinama u smislu ove odluke smatraju se :

1. Ulice, trotoari, pješačke i biciklističke staze, riječna korita, trgovi, prolazi, nadvožnjaci, stepeništa koja povezuju javne komunikacije, mostovi, autobuska stajališta i taksi stanice, parkirališta, šetališta, javne površine oko zgrada, svi opštinski putevi, gradsko pristanište, površine namijenjene javnim priredbama, pijace i sl.;

2. Javne zelene površine, parkovi, park šume, travnjaci i zelenilo duž saobraćajnica i skverova, drvoredi, cvjetnjaci, javna dječija igrališta, zelene površine uz javne objekte i groblja;

3. sportsko-zabavni tereni.

Odredbe ove odluke primjenjuju se i na druge površine određene ovom odlukom.

Član 4

Komunalni objekti u smislu ove odluke su:

- objekti za snabdijevanje vodom, fontane, javne česme, bunari, protivpožarni hidranti;
- objekti za sabiranje i odvođenje atmosferskih i fekalnih voda;
- objekti javne rasvjete,
- deponija komunalnog otpada i postrojenja za reciklažu i tretman komunalnog otpada;
- pijace;
- groblja;
- autobuska stajališta i nadstrešnice autobuskih stajališta;
- sportski, rekreativni i zabavni tereni;
- javni WC-i;
- javna parkirališta i garaže,
- privremeni objekti tipa-kiosk, zatvorene bašte i objekti koji se mogu izmješati sa jednog mjesta na drugo (ljetnje bašte, izložbene tezge, štandovi, objekti za izvođenje zabavnih programa, splavovi na vodi i dr.).
- oglasni i reklamni panoi, firme, svijetleći i drugi natpisi;
- urbani mobilijar (zaštitno-ukrasni stubići, zaštitne ograde, tende, suncobrani, klupe, žardinjere, oprema za dječje igralište i dr.);
- table sa nazivima trgova, ulica i kućnih brojeva;
- jarboli za zastave;
- saobraćajni znaci, putokazi, informativne table za učesnike u saobraćaju;
- ulazno - izlazne rampe na parkiralištima, javni i parking časovnici;
- javne telefonske govornice i poštanski sandučići;
- spoljni djelovi zgrade (izlozi, izložbene vitrine, oluci, klima uređaji, antene i dr.);
- poklopci na otvorima šahtova;
- niše za smještaj posuda za smeće (kontejnera, korpi za otpatke i dr.);

- javna kupališta.

Upravljanje, korištenje i održavanje objekata za snabdijevanje vodom, objekata atmosferske i fekalne kanalizacije, zelenih površina, groblja, javnih parkirališta i garaža, autobuskih stajališta, deponije komunalnog otpada, reciklaža i tretman komunalnog otpada, postavljanje privremenih objekata za obavljanje poslovne djelatnosti vrši se u skladu sa posebnim opštinskim propisima kojima su uređena ova pitanja.

Odredbe ove odluke primjenjuju se i na druge slične objekte, uređaje i predmete postavljene na javnim i drugim površinama.

Član 5

O održavanju javnih površina u urednom i ispravnom stanju stara se javno preduzeće za komunalne djelatnosti, drugo pravno lice ili preduzetnik kome je Opština povjerila datu obavezu. Pravna, fizička lica i drugi subjekti (u daljem tekstu: korisnici komunalnih usluga) dužni su da doprinesu i omoguće nadležnom preduzeću nesmetano preduzimanje mjera i aktivnosti u cilju uređenja i održavanja javnih površina.

Član 6

Komunalne objekte i uređaje održavaju preduzeća i druga pravna i fizička lica koji su njihovi vlasnici ili kojima su povjereni na korištenje i upravljanje.

I OPŠTE UREĐENJE I ODRŽAVANJE GRADA

Član 7

Pod opštim uređenjem grada u smislu ove odluke smatra se: uređenje spoljnih djelova zgrada, uređenje izloga, uređenje dvorišta i bašta, uređenje neizgrađenih građevinskih parcela i parcela na kojima je započeta gradnja, dekoracija grada, određivanje i označavanje naziva mjesta, ulica i trgova i obilježavanje kuća brojevima, postavljanje i održavanje gradskih satova, uklanjanje životinja bez vlasnika i uginulih životinja.

Član 8

Fasade, balkoni, izlozi, vrata, prozori, oluci, izložbene vitrine, ograde i drugi djelovi zgrada i objekata vidljivi sa javnih površina kao i okućnice i dijelovi dvorišta vidljivi sa javnih površina moraju se održavati u čistom, estetski uređenom i tehnički ispravnom stanju.

Dijelovi neizgrađenog zemljišta koja se graniče sa javnim površinama moraju biti uredni (okošeni od divljeg rastinja) i čisti od otpadaka o čemu se staraju njihovi vlasnici.

Ukoliko vlasnici zemljišta ne postupe u skladu sa odredbama prethodnog stava, košenje i čišćenje će se sprovesti po nalogu komunalnog inspektora, a o trošku vlasnika zemljišta.

Uređenje spoljnih dijelova zgrada

Član 9

Pod spoljnim dijelovima zgrade u smislu ove odluke, podrazumijevaju se: fasade, ornamenti i svi drugi elementi fasade zgrade, terase, balkoni, vrata, prozori, roletne, drugi otvori na zgradi, krovovi, dimnjaci, oluci i drugi građevinski elementi zgrade vidljivi sa javnih površina.

Odredbe koje se odnose na spoljne dijelove zgrada odnose se i na fasade pomoćnih objekata kao i na ogradne zidove prema javnoj površini.

Član 10

Vlasnici, odnosno korisnici zgrada dužni su da spoljne dijelove zgrada redovno održavaju u ispravnom i urednom stanju.

Radove na održavanju neophodno je preduzeti ako spoljni dijelovi zgrade nisu u funkcionalnom i urednom stanju: nisu omalterisani, okrećeni, ofarbani, ako su oštećeni i zaprljani, ispisani grafitima, skloni padu i sl. i u drugim slučajevima kada spoljni dijelovi zgrada narušavaju opšti estetski izgled grada.

Radove iz stava 2 ovog člana obavljaju vlasnici-korisnici zgrade o svom trošku. U slučaju neispunjavanja navedenog Komunalna policija naložiće izvođenje radova u određenom roku, ne dužem od 6 mjeseci.

Član 11

Za svaku promjenu izgleda zgrade kao što su: promjena boje fasade, zamjena stolarije, zastakljivanje balkona, izvođenje nadstrešnica i sl. neophodno je pribaviti odobrenje nadležnog organa lokalne uprave.

Član 12

Na fasadama zgrada mogu se postavljati: izložbeni ormarići, ormarići za novine, tende i slična oprema, bankomati, automati za prodaju cigareta i sl.

Postavljanje opreme i uređaja iz stava 1 ovog člana odobrava se rješenjem nadležnog organa za stambeno-komunalne poslove, kojim će se odrediti mjesto i način postavljanja, dimenzije, obaveza, rok i način uklanjanja, te povrata u prvobitno stanje, nakon isteka važnosti rješenja. Za objekte koji se nalaze unutar zaštićenog jezgra Zapadnog podgrađa potrebna je prethodna saglasnost nadležnog organa za zaštitu spomenika kulture.

Uz zahtjev za izdavanje rješenja iz stava 2 ovog člana priložiti grafički ili fotografski prikaz lokacije, crtež koji jasno definiše oblik i dimenzije, tehničke detalje, kao i dokaz o pravu vlasništva na nekretninu i saglasnost vlasnika nekretnine na koju se oprema ili uređaj postavlja.

Član 13

Prilikom postavljanja klima uređaja mora se regulisati odvodnja vode iz vanjske jedinice klima uređaja u olučne cijevi, tako da se voda ne izliva na javnu površinu i ne ometa prolaz pješaka.

Unutar granica Zapadnog podgrađa, zabranjeno je postavljanje spoljašnjih jedinica klima uređaja i satelitskih antena na fasadama građevina prema javnim površinama. Ako se vanjska jedinica nalazi na glavnoj fasadi komunalni policajac će naložiti dislociranje iste na neku od bočnih ili zadnju fasadu, pod uslovom da ove fasade ne izlaze na pješačku zonu.

Ukoliko objekat ima potrebu za klima uređajem, a nema mogućnosti da dislocira (postavi) vanjsku jedinicu prema uslovima iz stava 2 ovog člana, obavezno je instaliranje rashladnog uređaja koji ne sadrži vanjsku jedinicu.

Član 14

Ako se na postojećoj zgradi izvode građevinski radovi kojima se mijenja horizontalni ili vertikalni gabarit zgrade, investitor radova dužan je da uredi (premaže fasadnim premazom) fasadu cijelog objekta u roku od 30 dana po završetku građevinskih radova.

Član 15

Na prozorima, terasama i balkonima zabranjeno je držati predmete koji narušavaju vanjski izgled zgrade ili bi uslijed pada mogli povrijediti i narušiti komfor prolaznika.

Cvijeće u saksijama može se držati na prozorima, terasama, balkonima ili na ivicama istih, samo u estetski oblikovanim saksijama, osiguranim od pada i izlivanja vode na fasadu objekta i javnu površinu.

Član 16

Zabranjeno je na spoljašnjim dijelovima zgrade ispisivati grafite, lijepiti oglase, plakate, transparente ili na drugi način prljati fasadu.

Član 17

Zabranjeno je na prozorima, balkonima, ogradama i drugim dijelovima zgrade okrenutim neposredno na javnu površinu vješati i izlagati rublje, posteljину, tepihe i druge predmete koji narušavaju vanjski izgled ili ih pretvara u prostore za koje nisu namijenjeni.

Član 18

Zgrade i drugi objekti koji su zbog dotrajalosti ili konstruktivne nestabilnosti skloni padu i predstavljaju opasnost po život i zdravlje ljudi, saobraćaj, susjedne objekte ili svojim izgledom narušavaju izgled grada i naselja moraju se ukloniti .

Ukoliko objekti iz prvoga stava ovoga člana imaju status zaštićenih objekata zbog svojih arhitektonskih ili spomeničkih vrijednosti, onda se moraju osigurati od rušenja u mjeri da ne predstavljaju opasnost za prolaznike i okolinu.

Uklanjanje odnosno osiguravanje objekata iz stava 1 ovog člana u određenom roku o svom trošku vrši vlasnik objekta odnosno nosilac prava korišćenja, a na osnovu rješenja nadležne inspekcije. Ukoliko nosilac prava korišćenja ne postupi po rješenju nadležne inspekcije, uklanjanje odnosno osiguranje objekta izvršiće se prinudnim putem na njihov teret.

Uređenje izloga

Član 19

Vlasnici i korisnici poslovnih prostora dužni su da izloge, izložbene ormariće i druge uređaje za izlaganje robe, koji su okrenuti prema javnoj površini, izrade tako da budu usklađeni sa izgledom zgrade i okoline.

Član 20

Stakla i okviri na izlozima moraju se redovno čistiti i održavati. Po izlozima nije dozvoljeno lijepljenje oglasa ili drugih obavještenja građanima.

Predmeti u izlozima moraju biti izloženi stručno i atraktivno, vodeći računa o njihovom čestom preuređivanju i svečanoj dekoraciji u dane praznika i značajnijih kulturnih manifestacija.

Bez posebnog odobrenja nije dozvoljeno izlaganje robe izvan poslovnih prostorija na javnim površinama, kao ni vješanje na vrata, prozore ili na fasadu poslovnih prostorija.

Izlog se mora kvalitetno osvijetliti za svo vrijeme kada je uključena i javna rasvjeta.

Član 21

Vlasnik odnosno korisnik poslovnog prostora koji izvodi rekonstrukciju ili adaptaciju poslovnog prostora ili izloga (prema odobrenju nadležnog organa lokalne uprave), dužan je da isto izvede na način koji ne narušava spoljni izgled i režim korištenja objekta kao i susjednih objekata.

Uređenje dvorišta i bašta

Član 22

Vlasnici, odnosno korisnici stambenih i poslovnih objekata imaju obavezu da urede dvorište i baštu oko objekta, u granicama svojih svojinskih prava.

Način uređenja građevinske parcele -uređenje terena definisano je projektnom dokumentacijom na osnovu koje je izdato odobrenje za izgradnju objekta.

Ako se radi o starijim objektima ili Glavnim projektom nije obuhvaćeno uređenje terena, vlasnici su dužni da za izvođenje pomoćnih objekata, potpornih zidova (osim preziđivanja postojećih kamenih suvomeđa), zidanih i betonskih ogradnih zidova kao i ograda od metalnih profila, pribave odobrenje nadležnog organa za poslove urbanizma. Ostali radovi uređenja terena mogu se izvoditi bez odobrenja, do granica uređenih ovom odlukom.

Opština će se posebno starati o dvorištima koja se graniče sa javnom površinom .

Upotrijebljeni materijali za uređenje dvorišta moraju odgovarati ambijentalnim uslovima. Zabranjeno je popločavanje više od 50% neizgrađenog dijela urbanističke parcele . Za ozelenjavanje dvorišta koristiti mediteransko rastinje.

Investitori se mogu obratiti nadležnom Sekretarijatu za stambeno-komunalne poslove za pružanje savjetodavne pomoći prilikom realizacije hortikulturnog uređenja dvorišta.

Član 24

Bašte, dvorišta, voćnjake i druge slične površine kao i neizgrađena građevinska zemljišta koja se graniče sa javnom površinom, vlasnici (korisnici) dužni su da održavaju u urednom stanju (orezano zelenilo, pokošena trava i šiblje, pokupljen otpad i dr.). Ogradu od ukrasnog zelenila kao i drvorede (stabla) vlasnici su dužni orezivati tako da ne prelaze regulacionu liniju i ne ometaju kretanje pješaka i motornih vozila.

U dijelu dvorišta prema javnoj površini zabranjeno je skladištenje građevinskog materijala, ogrijevnog materijala, deponovanje otpada i havarisanih vozila.

Član 25

Ograde koje zbog dotrajalosti ili oštećenja narušavaju estetski izgled grada ili ugrožavaju bezbjednost prolaznika, vlasnici su dužni popraviti (sanirati), odnosno ukloniti u roku koji odredi Komunalna policija.

Član 26

Zeleni otpad nastao čišćenjem i uređenjem dvorišta i bašta vlasnici odlažu u baštu i od njega spravljaju kompost.

Poslije većih sezonskih radova zeleni otpad se mora odvesti na deponiju za zeleni otpad.

Izuzetno, osušeni zeleni otpad se može spaljivati u dvorištu ili bašti, primjenjujući mjere zaštite od požara, i to isključivo u dane 1. i 15. u mjesecu, osim u periodu od 1. juna do 30. septembra.

Član 27

U dvorištima i baštama nije dozvoljeno postavljanje limenih garaža i drugih pomoćnih objekata (daščara, šupa i sl.)

Postavljanje i privremeno odlaganje lakih montažnih objekata (kioska, štandova i sl.) dozvoljeno je samo na osnovu rješenja koje je donio nadležni organ za poslove urbanizma.

Uređenje neizgrađenih građevinskih parcela i parcela na kojima je započeta izgradnja

Član 28

Neizgrađene parcele kao i građevinske parcele na kojima je započeta izgradnja moraju se održavati uredno i čisto.

Na neizgrađenim parcelama nije dozvoljeno deponovanje građevinskog, otpadnog i drugih materijala, ostavljanje havarisanih i dotrajalih vozila.

Član 29

Na građevinskim parcelama na kojima je u toku izgradnja, građevinski materijal mora biti propisno skladišten, tako da se spriječi rasipanje materijala i dizanje prašine na javnim površinama, a zemlja iz iskopa odvežena ili rasplanirana.

Izvođači radova u toku izgradnje dužni su da :

- Čiste i peru javne površine ispred gradilišta dokle dopire rasturanje prašine i građevinskog materijala;
- Kvase rastresiti materijal za vrijeme rušenja i transporta, kao i pristupne puteve da bi se spriječilo podizanje prašine van gradilišta;
- Uklone ostatke zemlje sa točkova vozila prije njihovog izlaska sa gradilišta, odnosno očiste od blata zaprljanu javnu površinu;
- Zaprljanu javnu površinu dovedu u ispravno stanje najkasnije u roku od 4 sata;
- Materijal koji ostaje poslije rušenja zgrade odvezu na deponiju u roku od 24 sata po završetku radova.

Gradilište mora biti propisno ograđeno i preduzete sve mjere koje omogućavaju bezbjedno odvijanje saobraćaja, pješačkog i kolskog.

Dekoracija grada

Član 30

Dekoracija grada ima za cilj da se na prigodan način obilježe značajni dani u godini ili reklamiraju i popularišu manifestacije koje se organizuju u gradu.

Član 31

U dane državnih praznika, na javnim objektima ističu se državni simboli, na način i po pravilima utvrđenim posebnim propisima.

U skladu sa propisima simbole mogu istaći i druga lica, ali tako da ne ugrožavaju saobraćaj, prolaznike i objekte.

Član 32

Kulturne, zabavne, turističke i slične manifestacije u gradu obilježavaju se posebnom dekoracijom o kojoj se stara organizator manifestacije.

Dekoracija obuhvata zastave, natpise, dodatno osvetljenje, ukrasno zelenilo, posebno opremljene izloge i sl.

Član 33

Odobrenje za dekoraciju izdaje nadležni organ uprave na osnovu priloženog programa i tehničkog opisa planiranih radova.

Dekoracija mora biti tehnički ispravna, sigurna i ne smije ugrožavati saobraćaj, prolaznike i objekte.

Troškove dekoracije grada snosi organizator manifestacije.

Postavljanje i održavanje tabli sa nazivima mjesta, ulica, trgova i oznakom kućnih brojeva

Član 34

Sva naseljena mjesta na teritoriji opštine imaju naziv. Nazivi naseljenih mjesta imaju geografska, etnografska, istorijska i druga prigodna značenja. Dva naseljena mjesta ne mogu imati isto ime.

Član 35

Na prilaznim i izlaznim putevima za naseljeno mjesto mora se sa desne strane postaviti tabla sa oznakom naziva mjesta, odnosno prestanka teritorije naseljenog mjesta.

Član 36

Ulice i trgovi u gradu i naseljima gradskog karaktera imaju nazive. Dvije ulice u jednom mjestu ne mogu imati isti naziv.

Table sa nazivom ulice ili trga postavljaju se sa desne strane na početku, svakom raskršću i završetku ulice, kao i na vidnom mjestu na trgu. Table su jedinstvenog dizajna i boje na teritoriji cijele opštine, a postavljaju se na visini (2,0-3,0)m i to na zgrade, a ako nema zgrada na stubove, saglasno propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima.

U zaštićenim područjima i spomeničkim objektima ove table se moraju prilagoditi principima zaštite spomenika kulture.

Član 37

Svaka zgrada koja se nalazi u naseljenom mjestu mora imati kućni broj. Kućnim brojem se obilježavaju sve stambene i poslovne zgrade kao i kuće za odmor.

U naseljenim mjestima sa označenim ulicama i trgovima, obilježavanje zgrada brojevima vrši se posebno za svaku ulicu i trg.

Tablica sa brojem postavlja se na vidno mjesto, najčešće kod ulaza u zgradu, na visini (2,0-3,0) m. Dimenzije, oblik, materijal, boju tablice kao i tip broja, određuje nadležni organ lokalne uprave za stambeno-komunalne poslove.

Član 38

Zgrade na lijevoj strani ulice obilježavaju se neparnim, a na desnoj strani parnim brojevima. Usvaja se da je početak ulice uvijek bliži centru naselja ili grada, a brojevi rastu prema periferiji. Zgrade u ulicama koje su izgrađene samo sa jedne strane obilježavaju se redom (priobalne ulice, duž jedne strane ulice nalazi se park i sl.). Zgrade na trgu obilježavaju se u smjeru kazaljke na satu, počev od ulaza glavne ulice na trg. Svaki ulaz u zgradu sa više ulaza obilježava se zasebnim brojem. Zgrade u dvorištima obilježavaju se brojevima, parnim ili neparnim, zavisno od posljednjeg broja zgrade na ulici ili trgu i to u smjeru kazaljke na satu.

Član 39

U naseljenim mjestima bez naziva ulica i trgova, obilježavanje zgrada brojem vrši se redom, a na način i u skladu sa utvrđenim principima iz člana 38 koji najviše odgovara strukturi naselja i rasporedu zgrada u naselju.

Član 40

Imena naseljenih mjesta (eventualne promjene ili brisanje imena) i nazivi ulica i trgova određuju se odlukom Skupštine opštine. Odluke se donose na osnovu predloga posebne komisije, a po sprovedenoj javnoj raspravi na području za koje se donosi odluka.

Brojeve zgrada određuje rješenjem nadležni organ lokalne uprave za stambeno-komunalne poslove .

Član 41

Nadležni organ lokalne uprave dužan je da vodi evidenciju o svim bitnim činjenicama vezanim za imena naselja, nazivima ulica i trgova i kućnim brojevima.

Član 42

Postavljanje tabli sa nazivima naseljenih mjesta, ulica i trgova obavljaće preduzeće za komunalne djelatnosti ili drugo pravno lice odnosno preduzetnik kome je Opština povjerila datu obavezu. Ugovorom će se precizirati sve važne činjenice vezane za prava i obaveze, a posebno u odnosu na vlasnike objekata na kojima se postavljaju table.

Nije dozvoljeno pravnim i fizičkim licima da sami određuju nazive ulica, postavljaju kućne brojeve i obilježavaju ulice.

Troškove postavljanja tabli sa nazivima naselja, ulica i trgova snosi Opština, a postavljanje tablice sa oznakom kućnog broja finansira vlasnik odnosno suvlasnici objekta.

Postavljanje i održavanje gradskih satova

Član 43

Gradski satovi se postavljaju na javne objekte sa ciljem da obezbijede autentičan izgled istorijskih spomenika.

Opština će podsticati i pomagati postavljanje novih gradskih satova, naročito sunčanih i dozvoliti reklamiranje preduzeća ili lica koja postavljaju i održavaju gradske satove.

Član 44

Položaj, veličina i oblik gradskog sata određuju se tehničkom dokumentacijom na koju odobrenje daje nadležni organ uprave za poslove urbanizma. Za postavljanje satova na objektima koji su zaštićeni kao spomenici, mora se pribaviti saglasnost nadležnog Zavoda za zaštitu spomenika kulture.

Član 45

O održavanju gradskih satova brine se vlasnik sata ili javno preduzeće za komunalne djelatnosti, drugo pravno lice ili preduzetnik kome je Opština povjerila datu obavezu.

Vlasnik sata ili lice kome je opština povjerila održavanje dužni su da gradski sat bude ispravan i da pokazuje tačno vrijeme.

Uklanjanje životinja bez vlasnika i uginulih životinja

Član 46

Napuštene životinje i sve druge životinje bez vlasnika koje se slobodno kreću teritorijom grada i ugrožavaju stanovništvo i druge životinje, u smislu uznemiravanja, širenja zaraznih bolesti, zagađivanja i pravljenja štete na gradskim dobrima, ukloniće se o trošku Opštine.

Član 47

Uklanjanje mora biti organizovano tako da omogući :

-efikasno hvatanje i prikupljanje napuštenih životinja,

-postupak kojim se ne vrijeđaju osjećanja ljubitelja životinja, posebno djece,

-dovoljno dugo čuvanje životinja za koje se može pretpostaviti da imaju vlasnika ili da su se izgubile.

Član 48

Za zakopavanje leševa životinja mora se obezbijediti odgovarajući prostor. Opština donosi rješenje kojim se određuje mjesto zakopavanja leševa životinja i životinjskih ostataka. Uklanjanje i ukopavanje će vršiti preduzeće ili lice koje Opština ovlasti ili sa njim sklopi poseban ugovor.

Član 49

Životinje koje su uginule ili su nehotice stradale na području grada moraju se u najkraćem mogućem roku ukloniti i ukopati.

II UREĐENJE I ODRŽAVANJE JAVNIH POVRŠINA

Održavanje potpornih, obložnih i ogradnih zidova na javnim i prema javnim površinama

Član 50

Privatni posjedi mogu se odvojiti od javne površine ogradnim zidovima.

Zidani i betonski ogradni zidovi (i njihove kombinacije) kao i zidovi od metalnih profila ne mogu se izvoditi bez odobrenja nadležnog organa za poslove urbanizma. Geometrijske karakteristike, materijal i konstrukcija zida definisani su u projektu na osnovu kog je izdato odobrenje za izgradnju zida.

Odobrenje za izgradnju ogradnog zida izdaje nadležni organ uprave na zahtjev investitora, a po pravilu prilikom izdavanja odobrenja za izgradnju objekta na građevinskoj parceli i to u dijelu tehničke dokumentacije - uređenje terena.

Nije dozvoljeno izvođenje betonskih i zidanih ograda duž saobraćajnica, neposredno uz ivicu kolovoza. Prilikom izgradnje ili postavljanja ograde moraju se poštovati odredbe Zakona o bezbjednosti saobraćaja.

Član 51

Utvrđuju se sledeće obaveze i ograničenja za ograde:

- mah. visina 1,50 m od temelja;

- materijali prema javnoj površini: kamen, metalni profili, živa ograda i kombinacija navedenih materijala.

Nije dozvoljeno postavljanje ograda od neobrađenog drveta, bodljikave žice, ograda sa metalnim škriljcima, i sličnih materijala koji narušavaju estetski izgled grada i predstavljaju opasnost za život i zdravlje ljudi.

Član 52

Vlasnici (korisnici) dužni su da održavaju (popravljaju, farbaju) ogradne zidove (ograde) u stanju za koje je izdato odobrenje, odnosno na način koji će obezbijediti konstruktivnu stabilnost i estetski izgled prema javnoj površini.

Član 53

Tereni u nagibu moraju se osigurati od obrušavanja obložnim i potpornim zidovima.

Obložne i potporne zidove na javnim površinama ili koji obezbjeđuju od obrušavanja javne površine gradi opština, odnosno lice koje opština odabere.

Član 54

Obložne i potporne zidove koji obezbjeđuju od obrušavanja zemljišta koja se graniče sa javnim površinama (prema javnim površinama) grade i održavaju vlasnici, odnosno korisnici zemljišta, osim u slučajevima kada su obložni i potporni zidovi izvedeni u okviru značajnih investicionih radova (saobraćajnice, javne ustanove i sl.), kada iste sanira investitor izgradnje zida .

Vlasnici obložnih i potpornih zidova dužni su da iste održavaju u estetski i tehnički ispravnom stanju. Vlasnik zida je vlasnik ili korisnik zemljišta koje se nalazi iznad zida. Ukoliko se zid obruši, ošteti ili se uoče promjene koje mogu izazvati veća oštećenja, vlasnik je dužan da u najkraćem roku sanira oštećenja, odnosno preduzme radove koji će spriječiti oštećenja.

Vlasnici potpornih zidova od kamena (kamene suvomeđe i zid zidan od kamena u malteru) koji se nalaze uz saobraćajnice mogu izvesti radove na rekonstrukciji oštećenih postojećih potpornih zidova, na osnovu odobrenja Sekretarijata za stambeno-komunalne poslove (zahtjev, statički proračun, vl. list, kopija plana) na način da se umjesto kamenog zida izvede potporni zid od armiranog betona sa frontom zida obloženim kamenom.

Raskopavanje i privremeno korištenje javnih površina

Član 55

Javne površine mogu se raskopavati u cilju postavljanja gradskih instalacija (vodovodne, elektro, ptt, kanalizacione i dr.), odnosno kako bi se izvela njihova rekonstrukcija, popravka ili izveli priključci objekata.

Član 56

Raskopavanje javnih površina može se vršiti samo uz prethodno pribavljeno odobrenje nadležnog organa lokalne samouprave.

Odobrenjem se određuje početak i završetak radova, tačan položaj trase, opšti uslovi izvođenja radova, neophodne mjere za zaštitu ljudi i imovine, kao i način i rok za dovođenje javne površine u prvobitno, odnosno tehnički ispravno stanje.

Uz zahtjev za izdavanje odobrenja investitor je dužan dostaviti situaciono rješenje trase instalacija (raskopavanja), odnosno projekat priključka na objekte komunalne infrastrukture, saglasnosti javnih preduzeća na trasu prekopavanja tj. katastar postojećih instalacija, kao i potvrdu od JSKP o deponovanju predviđenog novčanog iznosa (avaliranu ovjerenu bjanko mjenicu za pravna lica) namijenjenog za vraćanje javne površine u prvobitno stanje.

Organ nadležan za izdavanje odobrenja za raskopavanje dužan je dostaviti jedan primjerak izdatog odobrenja Komunalnoj policiji.

Član 57

Ako se saobraćajnica raskopava po širini, radovi se moraju izvoditi po fazama, tako da je jedna traka prohodna za odvijanje saobraćaja.

Ako se radovi ne mogu odvijati fazno, izvođač će pribaviti posebno odobrenje nadležnog organa lokalne uprave za izmjenu režima saobraćaja do okončanja predviđenih radova.

Član 58

Pri izvođenju radova na raskopavanju javnih površina izvođač je dužan da gradilište obezbijedi postavljanjem saobraćajne signalizacije u skladu sa zakonskim propisima.

Materijal koji se izbacuje iz iskopa ne smije se rasipati tako da ometa kretanje pješaka i bezbjedno odvijanje saobraćaja.

Član 59

Investitor radova dužan je da u roku određenom rješenjem dovede javnu površinu u prvobitno, tehnički ispravno stanje. Ukoliko dođe do tehnički neispravnog stanja po završetku radova, a ono je prouzrokovano izvršenim radovima, investitor je dužan da javnu površinu ponovo dovede u tehnički ispravno stanje.

Ukoliko investitor radova ne izvrši obavezu u odobrenom roku i kvalitetno, JSKP će izvesti radove na dovođenju javne površine u tehnički ispravno stanje.

Prilikom dovođenja saobraćajnice u tehnički ispravno stanje nije dozvoljeno rov zatrpavati zemljom iz iskopa, već se instalacije zasipaju slojem pijeska sitne granulacije, a onda granulisanim šljunkom koji se nabija do propisanog modula stišljivosti. Ako se u roku od jedne godine na ovom dijelu kolovozne konstrukcije pojave ulegnuća ili spoj starog i novog asfalta (betona) nije propisno izveden pa se pojave prsline, investitoru će se naložiti da sanira oštećenja u roku koji odredi komunalni policajac.

U slučaju da je prilikom raskopavanja došlo do vađenja stabala i drugog rastinja, sadnja se mora obaviti najkasnije do isteka sezone, odgovarajućom vrstom zasada.

Zabranjeno je raskopavanje javnih površina u periodu od 01.06. do 01.09. tekuće godine, osim u interventnim slučajevima.

Član 60

Raskopavanje javnih površina može se izvoditi bez prethodno pribavljenog odobrenja kada je neophodno otkloniti posljedice nastale dejstvom više sile, ili je u pitanju oštećenje na gradskim instalacijama koje može ugroziti zdravlje ili imovinu ljudi kao i snabdijevanje potrošača električnom energijom i komunalnim uslugama.

Izvođač radova dužan je da o tome obavijesti nadležni organ lokalne uprave i da, najkasnije u roku od 24 sata od početka radova, podnese pisani zahtjev za izdavanje odobrenja za izvođenje radova iz stava 1 ovog člana i člana 53 sa potrebnom dokumentacijom.

Član 61

Javne površine mogu se koristiti za privremeno deponovanje građevinskog materijala. Bez posebnog odobrenja može se deponovati građevinski materijal za period do 4 sati.

Za svako duže deponovanje neophodno je pribaviti odobrenje za zauzimanje javne površine od nadležnog organa lokalne samouprave.

Deponovanjem se ne smiju ugrožavati ljudi, saobraćaj i susjedni objekti.

Zabranjeno je deponovanje građevinskog materijala na javnim površinama u periodu od 01.06. do 01.09. tekuće godine.

Uređenje i održavanje stalnih i povremenih vodotoka

Član 62

Na gradskom području nalaze se stalni i povremeni bujični potoci, donji tokovi i ušća potoka u rječice.

Regulacija vodotoka određena je urbanističkim planovima . Opština uređuje i vrši regulaciju vodotoka prema projektnoj dokumentaciji, izrađenoj u skladu sa urbanističkim planovima.

Regulacija će se vršiti prema propisima za pedesetogodišnje vode.

Član 63

Održavanje stalnih i povremenih vodotoka podrazumijeva redovno čišćenje korita od rastinja, smeća, nataloženog pijeska i šljunka, popravku građevinskih objekata u koritu kako bi se spriječilo eventualno stvaranje štetnih prepreka, posebno na ušću.

Član 64

O održavanju stalnih i povremenih vodotoka staraće se javno preduzeće za komunalne djelatnosti, drugo pravno lice ili preduzetnik kome je Opština povjerila datu obavezu.

Gradske ulice, trgovi, šetališta i stepeništa

Član 65

Gradske ulice, trgovi, šetališta i stepeništa moraju se održavati u tehnički ispravnom stanju.

Sva oštećenja (rupe, pukotine, i sl.), nastala iz objektivnih razloga, tokom redovne upotrebe ovih površina, dužno je otkloniti Javno "Komunalno-stambeno" preduzeće ili drugo pravno lice kome je Opština povjerila održavanje ovih objekata.

Oštećenja koja namjerno ili nenamjerno prouzrokuje fizičko ili pravno lice otkloniće preduzeće iz prethodnog stava, a o trošku počinioca oštećenja.

Član 66

Ulice i trgovi moraju imati horizontalnu i vertikalnu saobraćajnu signalizaciju koju održava Komunalno preduzeće ili preduzeće kome je Opština povjerila održavanje ovih objekata a u skladu sa godišnjim programom.

Taksi stajališta

Član 67

Taksi stajališta moraju biti uočljivo označena tablama sa oznakom taksi stajališta i nazivom mjesta na kome se nalazi.

Uređenje i održavanje taksi stajališta mora obavljati taksi udruženje koje koristi stajalište.

Taksi stajališta moraju biti označena jasno uočljivom vertikalnom i horizontalnom signalizacijom.

Na taksi stajalištu mora biti istaknuta tabla sa imenom mjesta, radnim vremenom i cjenovnikom taksi usluga.

Javna kupališta i tereni za sport i zabavu

Član 68

Javna kupališta i terene za sport i zabavu (plaže, stadioni, sportska i dječija igrališta, strelišta, trim staze, klizališta, izletišta i sl.), moraju vlasnici, odnosno zakupci održavati u urednom stanju.

Na površinama i objektima iz prethodnog stava obavezno je isticanje na vidnom mjestu odredbi o održavanju reda, čistoće, zaštite zelenila i sl.

O održavanju objekata iz stava 1 ovog člana staraju se preduzeća, druga pravna lica, odnosno preduzetnici kojima su ti poslovi povjereni.

Član 69

Na javnom kupalištu se u cilju pružanja turističkih usluga mogu postavljati radi iznajmljivanja sandoline, jedrilice, pribor i oprema za kupanje i skijanje na vodi, suncobrani i ležaljke, na osnovu odobrenja i u skladu sa tehničkim uslovima koje propisuje nadležni organ lokalne samouprave.

Na terenima za sport i zabavu mogu se postavljati bicikli za iznajmljivanje, na osnovu odobrenja nadležnog organa lokalne samouprave.

Uz zahtjev za izdavanje odobrenja iz st. 1 i 2 ovog člana, podnosilac zahtjeva je dužan dostaviti i dokaz o osiguranju korisnika usluga za slučaj povrede ili smrti.

Član 70

Na javnim kupalištima i terenima za sport i zabavu moraju na vidnom mjestu biti istaknuta uputstva o korišćenju ovih objekata.

Korisnici usluga dužni su da se pridržavaju uputstva iz stava 1 ovog člana, kao i propisa o održavanju čistoće i zaštiti javnih površina.

III ODRŽAVANJE KOMUNALNIH OBJEKATA

Izgradnja i održavanje izvora, javnih česmi i fontana

Član 71

Javnim česmama i fontanama smatraju se česme i fontane koje se nalaze na javnim površinama.

Izgradnja i rekonstrukcija izvora, javnih česmi i fontana vrši se na osnovu odobrenja organa lokalne samouprave nadležnog za planiranje i uređenje prostora, na lokacijama predviđenim planskom dokumentacijom i u skladu sa propisanim urbanističko tehničkim uslovima i uslovima zaštite spomenika kulture i ambijentalnih vrijednosti.

Predlog za eventualnu rekonstrukciju ili izgradnju izvora, javnih česmi i fontana mora se javno izložiti na području na kome se planira rekonstrukcija (izgradnja). Izgradnju i rekonstrukciju ovih objekata finansira Opština Herceg Novi.

Član 72

Javne česme, izvori i fontane moraju se održavati u urednom, čistom i estetski ispravnom stanju.

O održavanju objekata iz stava 1 ovog člana stara se preduzeće kome su povjereni poslovi snabdijevanja vodom.

Fontane postavljene u dvorištima i baštama stambenih i poslovnih zgrada održavaju u urednom i funkcionalnom stanju, vlasnici ili korisnici zgrada.

Zabranjeno je uništavati javne česme, izvore i fontane.

Član 73

Zabranjeno je sa izvora, javnih česama i fontana koristiti vodu za zalivanje bašta, pranje ulica, dvorišta i poslovnih prostorija, pranje vozila, rublja i drugih predmeta i stvari, kao i za pripremanje građevinskog materijala.

Član 74

Utrošak vode na javnim česmama i javnim fontanama obračunavaće se na teret preduzeća kome su povjereni poslovi snabdijevanja vodom.

Za utrošenu vodu sa fontana postavljenih u dvorištima i baštama stambenih i poslovnih zgrada naknadu plaćaju vlasnici ili korisnici zgrada.

Član 75

Protivpožarni hidranti i hidranti za pranje i zalivanje javnih površina moraju se održavati u ispravnom stanju.

Zabranjeno je uništavanje, oštećivanje i neovlašćeno korišćenje hidranta.

Objekti javne rasvjete

Član 76

Javna rasvjeta osvjetljava gradske ulice i druge saobraćajnice, pješačke staze, stepeništa, trgove, parkove, spomenike, fasade pojedinih zgrada i slično. Izgradnja objekata i instalacija javne rasvjete izvodi se na osnovu glavnih projekata, a u skladu sa urbanističkim planovima.

Javna rasvjeta treba biti izvedena u skladu sa savremenim tehničkim rješenjima, uzimajući u obzir značaj pojedinih dijelova grada i pojedinih javnih površina, frekvenciju saobraćaja i potrebe građana. Jačina svjetla i raspored sijaličnih mjesta mora da omogući nesmetano kretanje cijelom površinom ulice, odnosno staze.

Rasvjetna tijela trebaju biti funkcionalna i estetski oblikovana.

Član 77

Pod održavanjem objekata javne rasvjete, smatra se čišćenje i zamjena svjetlećih tijela, čišćenje i bojenje stubova, kao i drugi radovi na uređajima, instalacijama i objektima javne rasvjete.

O održavanju objekata iz stava 1 ovog člana stara se komunalno preduzeće, odnosno preduzetnik kojem su ovi poslovi povjereni posebnom Odlukom o osnivanju preduzeća ili ugovorom .

Novoizgrađene objekte javne rasvjete, investitor predaje na održavanje subjektu iz prethodnog stava, najkasnije u roku od 15 dana od dobijanja odobrenja za upotrebu objekta.

Održavanje javne rasvjete obavlja se u skladu sa godišnjim programom, koji donosi subjekat kome su povjereni ovi poslovi, a na koji saglasnost daje Skupština opštine .

Troškovi postavljanja i održavanja svjetiljki i utrošene električne energije za javnu rasvjetu snosi Opština. Troškove koji nastaju za pojedine javne objekte (hoteli i sl.) i objekte u privatnom vlasništvu za koji ne postoji poseban interes Opštine snose sami vlasnici.

Član 78

Program iz prethodnog člana ove odluke sadrži: dinamiku održavanja javne rasvjete, prioritete gradskih ulica i kvartova na kojima će se vršiti održavanje javne rasvjete, neophodna finansijska sredstva, broj i strukturu izvršilaca koji će raditi na ovim poslovima i sl.

Prilikom određivanja prioriteta moraju se uzeti u obzir centralne gradske saobraćajnice, saobraćajnice pored kojih se nalaze dječije ustanove, škole, zdravstvene ustanove, centri za snabdijevanje i sl.

Javna rasvjeta se mora održavati u obimu koji građanima i drugim subjektima obezbjeđuje minimum lične i imovinske sigurnosti. Bezbjednosni minimum koji mora funkcionisati u svakom trenutku iznosi 50 % od instalisanih kapaciteta za određeno područje.

Član 79

Za raspored, jačinu i vrstu rasvjete te oblike rasvjetnih stubova i svjetlećih tijela u zaštićenom jezgru Zapadnog podgrađa potrebno je pribaviti mišljenje nadležnog tijela za zaštitu spomenika kulture.

Član 80

Zabranjeno je oštećivanje i uništavanje stubova javne rasvjete i svjetlećih tijela te postavljanje oglasa, reklama, obavještenja i sl. na ove objekte.

Na objekte iz stava 1 ovog člana mogu se postavljati oglasi, reklame i obavještenja kao i ukrasne zastavice i prigodni ukrasi, uz odobrenje nadležnog organa lokalne samouprave za komunalne poslove .

Izgradnja i održavanje javnih WC-a

Član 81

Javni WC-i, odgovarajućeg kapaciteta, grade se uz javne površine gdje je veliki promet građana, odnosno gdje se građani okupljaju i zadržavaju. Javni WC-i mogu se graditi samo uz poštovanje sanitarno-tehničkih propisa, a na osnovu odobrenja nadležnog organa za poslove urbanizma, u skladu sa urbanističkim planovima.

Član 82

Javni WC-i moraju biti opremljeni savremenom opremom, a moraju se održavati u besprekornom higijenskom stanju i biti ispravni.

Ovi objekti moraju biti povezani na gradsku kanalizacionu mrežu.

Član 83

Izgradnja i održavanje javnih WC-a, po pravilu, povjerava se nadležnim javnim preduzećima, a ova prava Opština može prenijeti i na druga lica. Preduzeće ili lice koje izgradi i održava javni WC ima pravo da naplaćuje usluge.

Poklopci na šahtovima i slivnicima

Član 84

Poklopci na šahtovima i slivnicima moraju biti postavljeni u ravni prohodne površine kako ne bi ometali bezbjedno kretanje.

Dotrajali, oštećeni i poklopci koji nedostaju moraju se zamijeniti u najkraćem roku koji će odrediti Komunalna policija. Ukoliko iz opravdanog razloga nije moguće u ostavljenom roku nabaviti novi poklopac, otvor šahta mora biti ograđen i propisno označen kako bi se obezbijedila sigurnost pješaka i vozila.

Poklopci na šahtovima i slivnicima su dio infrastrukturnog objekta na kome se nalaze i brigu o njima vodi preduzeće koje upravlja predmetnim objektom infrastrukture.

Telefonske govornice

Član 85

Javne telefonske govornice i poštanske sanduke na javnim površinama postavlja isporučitelj usluga, a na osnovu odobrenja organa uprave nadležnog za poslove urbanizma. Ovi komunalni objekti moraju se održavati u urednom i ispravnom stanju, kvarovi moraju biti otklonjeni u roku od tri dana.

Ukoliko se javne govornice postavljaju na fasadni zid objekata, neophodno je pribaviti/ priložiti pisanu saglasnost vlasnika objekta na čiju fasadu će biti postavljena govornica.

Izgradnja, održavanje i korišćenje pijaca

Član 86

Pijace su gradski prostori na kojima se u određeno vrijeme i prema određenim uslovima, uglavnom na otvorenom i poluotvorenom prostoru, prodaju poljoprivredni proizvodi (voće, povrće, namirnice životinjskog porijekla) i proizvodi domaće radinosti. Pijace se dijele na opšte i specijalizovane, stalne i povremene.

Član 87

Opšte pijace se grade i uređuju, po pravilu, po jedna za grad, odnosno naselje gradskog karaktera, a specijalizovane kao: kvantaška, zelena riblja, stočna, buvlja i sl., zavisno od potrebe i raspoloživih lokacija.

Stalne pijace određuju se urbanističkim planovima ili posebnim odlukama, a grade i uređuju prema tehničkoj dokumentaciji koju odobrava nadležni organ.

Povremene pijace se, prema potrebi, uređuju na javnim površinama drugih namjena (trgovi, igrališta, dvorišta javnih ustanova i sl.) kako bi se u određeno doba dana, sedmice ili godine obezbijedio potreban prostor za određenu vrstu trgovine. Za ovakve pijace dozvoljeno je postavljanje samo pokretnih tezgi i suncobrana koji se uklanjaju nakon odobrenog roka. Mjesta za ove pijace određuju se Programom postavljanja privremenih objekata i odobrenja izdaje nadležni organ za poslove urbanizma. Prostor na kojemu je pijaca održana komunalno preduzeće o trošku organizatora mora dovesti u redovno stanje.

Član 88

Na prostoru namijenjenom za stalnu pijacu moraju se obezbijediti:

- Prostor za trgovinu sa odgovarajućom opremom koja je izrađena tako da obezbeđuje normalno i sigurno komuniciranje, dopremu i prodaju robe;

- Prostor za potrebna skladišta i eventualno odlaganje opreme koji će obezbijediti kvalitetno pružanje usluga, zaštitu i kontrolu ispravnosti životnih namirnica;

- Prostor za osoblje koje kontroliše i organizuje rad pijace;

- Dovoljno priključaka za vodu;

- Sanitarni čvor potrebnog kapaciteta.

Član 89

O pijacama se stara Opština, odnosno preduzeće ili lice na koje Opština prenese prava i obaveze.

Član 90

Za korištenje prodajnog prostora na pijaci plaća se dnevna naknada koja zavisi od kvaliteta i veličine prostora koji se koristi.

Član 91

Na pijacama nije dozvoljeno:

- klanje stoke,

- prodaja neispravnih proizvoda,

- prodaja robe koja ne pripada pijačnoj trgovini(šverc i sl.),

- prodaja van prostora, uređaja i opreme namijenjene trgovini.

Urbani mobilijar

Član 92

Dio javnih površina može se privremeno zauzeti postavljanjem žardinjera, stolica i stolova u lokalima, zaštitno-ukrasnih stubića, zaštitnih ograda, klupa, opreme za dječija igrališta, rampi, i slično, na osnovu odobrenja nadležnog organa lokalne samouprave i u skladu sa tehničko-estetskim uslovima (oblik, veličina, materijalna obrada i dr.) koji su sastavni dio odobrenja.

Odobrenje za postavljanje objekata iz stava 1 ovog člana duž ulica, javnih parkirališta i garaža, autobuskih i taksi stajališta i drugih javnih površina izdaje organ lokalne samouprave nadležan za komunalne poslove.

Urbani mobilijar mora se održavati u tehnički i estetski ispravnom i urednom stanju.

Urbani mobilijar na javnim površinama održava preduzeće kome su povjereni poslovi održavanja tih površina, a na drugim površinama vlasnici ili korisnici površina na kojima je postavljen urbani mobilijar.

Član 93

Stolovi i stolice koji se postavljaju ispred lokala u zaštićenom gradskom jezgri Zapadnog podgrađa moraju biti:

- jednostavnih linija, prihvatljiv je savremeni dizajn;
- štampanje reklama i natpisa lokala po ovom mobilijaru nije dozvoljeno;
- ako se primjenjuje metalna konstrukcija, voditi računa da profili ne budu napadni i masivni;
- zabranjeno je postavljanje plastičnih stolova i stolica kao i masivnih metalnih konstrukcija sa neukusno dezeriranim jastucima.

Član 94

Žardinjerama se oplemenjuje prostor i obezbjeđuje dodatno zelenilo na trgovima.

Oblik, veličina i upotrijebljeni materijali moraju odgovarati neposrednoj okolini i funkciji žardinjera.

Zelenilo u žardinjerama se mora redovno gajiti, a žardinjere održavati u urednom i ispravnom stanju. Mogu se ispred ulaza u lokale na gradskim trgovima postaviti manje saksije, estetski oblikovane, sa prigodnim zelenilom.

Zabranjuje se postavljanje žardinjera i prepreka na kolovoz.

Član 95

Javne klupe postavljaju se u parkovima, duž pješačkih saobraćajnica, na trgovima i sl.

Mjesto, oblik i veličinu klupa određuje nadležni organ prilikom izdavanja odobrenja za postavljanje. Materijal klupa mora biti uklopljen u ambijentalnu cjelinu i takav da obezbijedi svrsishodno korištenje, trajnost i jednostavno održavanje.

Član 96

Ograde služe da obezbijede sigurno korištenje staza, stepeništa, prolaza, mostova i sl.

Postavljanje ograda vrši se na osnovu odobrenja nadležnog organa, prema odobrenoj tehničkoj dokumentaciji za izgradnju, odnosno rekonstrukciju objekta na koji se postavlja ograda. Prilikom izgradnje i postavljanja ograde moraju se poštovati odredbe Zakona o bezbjednosti saobraćaja.

Odobrenje za postavljanje metalne ograde i ograde od betonskih i kamenih stubića na postojećim starijim objektima izdaje nadležni organ za komunalne poslove koji određuje i izgled, konstrukciju, dimenzije, materijal i boju iste.

Postavljanjem ograda i drugog mobilijara ne smije se sužavati pješačka staza ili stepeništa, osim kada je moguće obezbijediti da širina prolaza ostane 3,0m.

Član 97

Dječija igrališta na javnim površinama i odgovarajuće sportske terene gradi i održava Opština u skladu sa urbanističkim planovima. Prava i obaveze izgradnje i održavanja mogu se prenijeti na druga lica ugovorom.

Specijalizovana dječija igrališta mogu se graditi i uređivati na privatnim posjedima, a prema odobrenju nadležnog organa lokalne uprave. Uz zahtjev obavezno je dostaviti tehnički dokumentaciju kojom se dokazuje sigurnost i ispravnost opreme i uređaja (atesti, proračuni statičke i dinamičke stabilnosti i sl.). Korištenje uređaja i opreme na ovim igralištima, po pravilu, se naplaćuje.

Prema urbanističkim planovima mogu se urediti i igrališta na morskoj obali, a prema posebnom odobrenju i ugovoru o korištenju morskog dobra s nadležnim javnim preduzećem.

Član 98

Vlasnik igrališta ili lice koje je dužno da se o njemu stara, dužno je da održava uređaje i opremu u ispravnom i sigurnom stanju, a sam izgled igrališta ne smije narušavati izgled okoline i grada.

Tende i suncobrani

Član 99

Tende i suncobrani su u pravilu sklopive konstrukcije koje štite od prejakog sunca. Tende se postavljaju iznad ulaza u javne prostore ili na balkonima stambenih zgrada, isključivo na osnovu odobrenja nadležnog opštinskog organa za poslove urbanizma.

Suncobrani imaju istu namjenu kao i tende i mogu se postavljati u pravilu svuda gdje ima potrebe ako su prenosivi. Suncobrani koji imaju nosivu konstrukciju fiksiranu na podlozi na kojoj se nalaze tretiraju se kao i tende i potrebno je prethodno pribaviti odobrenje nadležnog organa.

Član 100

Tende i suncobrani koji se postavljaju na javnim površinama moraju biti boje bijele kafe (bež). Zabranjeno je na cijeloj površini suncobrana i tendi ispisivanje reklama i natpisa, osim natpisa firmi koji se mogu isticati isključivo na donjem dijelu suncobrana i tendi (zavjesicama).

S obzirom na raspoloživi prostor konstrukcija tende mora biti isključivo zidna. Tende se na zidovima zgrada mogu primjenjivati shodno obliku otvora uz koji se montiraju, kako svojim izgledom ne bi degradirale bitne arhitektonske elemente zgrada. Mogu se koristiti sledeći tipovi tendi:

- ravna tenda,
- zglobna,
- kupolasta tenda.

Osim tendi prihvatljiva je u nekim slučajevima i primjena lakih jednostavnih nadstrešnica (materijal, staklo-metal i sl.) i natkrivanje prostora primjenom platnenog jedra koje može biti samostojeće i fiksirano na objektu.

Suncobrani koji se postavljaju na javne površine:

- Moraju biti maksimalne dimenzije (300h300)cm;
- Mogu se postavljati i udvojeni i četvorodijelni suncobrani navedenih dimenzija;
- Oblik suncobrana može biti kvadratni i oktogonalni, sa konstrukcijom od drveta ili metala;
- Prekriveni su akrilnim impregniranim platnom;
- Nisu prihvatljivi PVC (plastični) suncobrani;
- Postolja moraju biti jednostavno oblikovana, metalna i kamena.

Postavljanje i održavanje firmi, natpisa, reklamnih panoa

Član 101

Pravna lica i preduzetnici koji se bave privrednom i drugom djelatnošću obavezni su da postavljaju firmu (natpis), izveden u skladu sa tehničkim i estetskim normama, po pravilu iznad ulaza u poslovni prostor.

Član 102

Firme, natpisi, reklamni panoi i drugi javni natpisi kojima se reklamira obavljanje poslovne djelatnosti, mogu se postavljati na javnim površinama i drugim površinama, samo na osnovu odobrenja nadležnog organa lokalne samouprave.

Član 103

Pravna lica i preduzetnici dužni su uz zahtjev za izdavanje odobrenja za postavljanje firme, natpisa ili reklamnog panoa priložiti crtež na kome je prikazan izgled fasade ili lokacija (situacija terena) na kojoj će firma ili reklamni pano biti postavljen, izgled sa definisanim oblikom i dimenzijama table, presjek i potrebne detalje sa šemom instalacija, tekst natpisa, tehnički opis u kome je naveden materijal i boja table i slova.

Podnosilac zahtjeva dužan je uz zahtjev za izdavanje odobrenja za postavljanje natpisa ili reklamnog panoa podnijeti dokaz o pravu svojine ili pravu korišćenja na poslovnom prostoru, odnosno objektu na kojem želi postaviti natpis i saglasnost vlasnika zemljišta (objekta) na kome se postavlja reklama.

Član 104

Firma (natpis) mora biti vizuelno usklađena sa fasadom objekta na kojem se postavlja, a u dijelu

Zapadnog podgrađa treba da zadovolji sledeće kriterijume:

-dimenzije table : širina 50cm, visina 30cm;

-visina postavljanja: 2,20 m;

- nije dozvoljeno postavljanje svjetlećih natpisa (firmi, reklama), ali ista može biti osvijetljena prigodnom fasadnom rasvjetom, osim tabli osvijetljenim tzv."led diodama" ukoliko ne izlaze iz okvira zadatih dimenzija;

- nije dozvoljeno postavljanje firme pod uglom od 90° u odnosu na glavnu fasadu, osim za lokale koji se nalaze u bočnim ulicama u odnosu na glavnu ulicu -Njegoševu, uz obavezno poštovanje gore navedenih dimenzija;

- nije dozvoljeno postavljanje samostojećih (trodimenzionalnih) tabli,

- za lokale koji se nalaze u bočnim ulicama u odnosu na glavnu ulicu dozvoljeno je postavljanje grupnih reklamno-informativnih tabli u ravni fasade, sa visinom pojedinačne table 15 cm, širinom do 60 cm, visina do donje ivice table 1,90;

- za lokale koji se nalaze u zadnjim dvorištima objekata uz glavnu ulicu mogu se postaviti samostojeće grupne reklame na zajedničkom nosaču i dimenzijama (jedne table): visina 20cm, širina 35 cm, međusobni razmak tabli 5cm.

Član 105

Reklamni panoi postavljaju se u skladu sa odredbama posebnih propisa o bezbjednosti saobraćaja i sa odredbama ove odluke. Maksimalne dozvoljene dimenzije table su : širina 100 cm, visina 150 cm.

Reklamni panoi moraju biti postavljeni na minimalnoj udaljenosti od saobraćajnog znaka 15 m tako da ne zaklanjaju saobraćajni znak. Slova, brojevi i simboli na reklamnom panou moraju da se visinom, bojom i oblikom razlikuju od slova, brojeva i simbola na saobraćajnom znaku.

Reklamni panoi mogu se postaviti iznad trotoara pod uslovom da je obezbijeđena visina od 3,0 m za prolaz pješaka.

Član 106

Za postavljanje firmi, natpisa, reklamnih panoa i drugih javnih natpisa naplaćuje se naknada, shodno opštinskoj odluci o lokalnim administrativnim taksama.

Vlasnik natpisa je dužan odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana prestanka obavljanja djelatnosti, ukloniti natpis a fasadu objekta dovesti u uredno stanje.

Član 107

Firme, natpisi, reklamni panoi moraju se održavati u stanju za koje je izdato odobrenje tj. moraju biti u tehnički ispravnom stanju, estetski uređeni. Neispravnom se smatraju reklame na kojima je boja izbledjela, slova nečitka (odlijepljena, ispucala), polomljena, oštećena, sklona padu i sl.

Član 108

Održavanje firmi, natpisa, reklamnih panoa i drugih javnih natpisa vrše pravna i fizička lica koja su dobila odobrenje za njihovo postavljanje.

Komunalna policija naložice rješenjem uklanjanje reklama i drugih natpisa koji su postavljeni bez odobrenja ili u suprotnosti sa odobrenjem, nakon isteka odobrenja ili ako se novčane obaveze ne izmire u roku od 30 dana.

Član 109

Zabranjuje se reklamiranje poslovanja na zidovima zgrada, ogradama, stubovima i drugim gradskim dobrima.

Postavljanje, održavanje i korištenje oglasnih tabli i stubova i oglašavanje

Član 110

Oglasne table i stubovi se postavljaju uz saobraćajnice i službe za isticanje reklama, oglasa, obavještenja i sličnih pisanih i štampanih listova na određeno vrijeme.

Član 111

Oglasne table i stubove postavlja Opština ili lice sa kojim Opština o tome sklopi poseban ugovor.

Član 112

Oglasne table i stubovi se postavljaju tamo da ne ometaju i ne ugrožavaju dozvoljeni saobraćaj, prolaznike i okolne objekte. Oglasne table i stubovi se moraju održavati u ispravnom stanju i njihov izgled ne smije narušavati izgled okoline i grada.

Član 113

Opština će posebnim ugovorom odrediti lice koje će urediti i obezbijediti ispravno korišćenje oglasnih tabli i stubova. Niko ne smije da direktno koristi oglasne table i stubove, već će to obavljati lice iz stava 1. ovog člana.

Za postavljanje oglasa, obavještenja, reklama, plaća se naknada koja zavisi od veličine oglasa i vremena korišćenja prostora na tabli, odnosno stubu.

Član 114

Na oglasnoj tabli odnosno stubu mora se odrediti i posebno označiti dio za osmrtnice. Za osmrtnice se ne plaća naknada i iste se mogu direktno postaviti.

Član 115

Oglasi, obavještenja, reklame se ne smiju lijepiti na zgrade, podzide, ograde, stubove, drveće i slično.

Član 116

Oglašavanje i reklamiranje pomoću audio i video uređaja i pojačivača zvuka je dozvoljeno isključivo uz odobrenje nadležnog organa lokalne uprave zaduženog za komunalno-stambene poslove.

Postavljanje i održavanje planova grada

Član 117

Planovi opštine i grada se postavljaju u kvalitetne izloge i frekventne pješačke saobraćajnice i na mjestima većeg okupljanja pješaka, sa ciljem da se pruže osnovne informacije o gradu, omogućiti jednostavno snalaženje građana i turista i obilježene važne turističke lokacije (hoteli, usluge, zabave, plaže, javne ustanove, istorijski spomenici i sl.).

Član 118

Planove grada postavlja opština ili lice sa kojim opština o tome sklopi ugovor.

Plan grada mora biti jasan i tačan i mora da prikaže gradske ulice i trgove, važne objekte i lokalitete i na njemu se mora obilježiti mjesto na kojem je plan postavljen.

Član 119

U izlozima u kojima su postavljeni planovi grada mogu se postaviti i osnovne informacije namijenjene građanima i turistima (telefoni važnih ustanova, radno vrijeme, termini održavanja turističkih manifestacija i sl.) kao i reklame preduzeća i lica.

Za postavljanje reklama plaća se posebna naknada, a sredstva se koriste za postavljanje planova grada, njihovo održavanje ili fondove namijenjene uređenju.

Spomen obilježja

Član 120

Spomen obilježja podižu se na način i pod uslovima utvrđenim Zakonom kojim su uređena ova pitanja.

Spomen obilježja moraju se održavati uredno i u ispravnom stanju, o čemu se stara subjekat koji ga je podigao, odnosno obveznik održavanja određen odlukom o podizanju.

Održavanje spomen obilježja na javnim površinama vrši subjekat kome su povjereni poslovi održavanja tih površina.

O održavanju spomen obilježja čiji je obveznik održavanja prestao da postoji ili iz objektivnih razloga nije u mogućnosti da vrši održavanje, stara se organ lokalne samouprave nadležan za poslove kulture.

IV NADZOR

Član 121*

Upravni nadzor nad sprovođenjem ove Odluke, vrši organ lokalne uprave nadležan za komunalne djelatnosti, ukoliko pojedini poslovi nisu utvrđeni u nadležnost drugog organa.

Inspekcijski nadzor, nad sprovođenjem ove Odluke, vrši komunalni inspektor, ukoliko posebnim propisom nije utvrđena nadležnost druge inspekcije.

Obezbjedenje komunalnog reda i komunalni nadzor nad sprovođenjem ove odluke vrši komunalni policajac.

V KAZNENE ODREDBE

Član 122

Novčanom kaznom za prekršaj kazniće se:

- pravno lice u iznosu od 100 € do 1.500 €

- preduzetnik u iznosu od 30 € do 250 €

- fizičko lice u iznosu od 10 € do 100 €, ako:

1. ne dozvoli ili na drugi način onemogući nadležnom preduzeću nesmetano preduzimanje mjera i aktivnosti iz člana 5.;

2. ne postupe shodno odredbama člana 8.;

3. ne održava i drži u urednom i ispravnom stanju spoljne dijelove zgrade, a u skladu sa odredbama iz člana 10.;

4. ne postavi klima uređaj na način predviđen članom 13. stav 1., odnosno postavi klima uređaj suprotno članu 13. stav 2. i 3.;

5. postupi suprotno odredbama člana 14.;

6. predmete koji narušavaju vanjski izgled zgrade odnosno postavljanjem istih ugrozi komfor ili bezbjednost prolaznika, a to protivno članu 15.;

7. postupi suprotno članu 16, za isti prekršaj kazniće se i vlasnik stambenog ili poslovnog objekta koji omogući lijepljenje oglasa, plakata i transparentata na fasadi svog objekta.

8. postupi suprotno odredbama člana 17.;

9. ne održava stakla i okvire izloga shodno članu 20. stav 1., odnosno ne održava izlog na način predviđen članom 20. st. 2, 3 i 4.;

10. ne uredi dvorište ili baštu u skladu sa projektnom dokumentacijom (član 22. stav 1. i 2.), kao i građevinske i drage spoljašnje radove bez pribavljanja odobrenja nadležnog organa za poslove urbanizma (član 22. stav 3.)

11. upotrebljava materijale za uređenje dvorišta koji se graniče sa javnom površinom, a koji nisu u skladu sa ambijentalnim uslovima, te uređuje dvorište suprotno odredbama člana 23. stav 2.;

12. ne održava zelenilo u skladu sa odredbama člana 24. stav 1., kao i ako vrši skladištenje građevinskog materijala, ogrijevskog materijala i deponuje druge materijale ili predmete koji naružuju izgled sa javne površine (član 24. stav 2.);

13. ne popravi (sanira) ili zamjeni dotrajalu i oštećenu ogradu, odnosno ne postupi u roku po nalogu Komunalne policije za uklanjanje iste, a sve u skladu sa članom 25.;

14. ne tretiraju na način propisan članom 26.;

15. postavljaju pomoćne objekte suprotno članu 27

16. ne održavaju okolne javne površine, sve suprotno odredbama člana 29.;
17. ne istaknu državne simbole u dane državnih praznika, odnosno pravna i fizička lica koja državne simbole ističu na način koji ugrožava prolaznike i saobraćaj (član 31.);
18. Priređivači kulturnih, zabavnih, turističkih, sportskih i drugih javnih manifestacija koji koriste dekoracije bez odobrenja nadležnog organa uprave, kao i priređivači koji koriste dekoracije tehnički neispravne i opasne po lica i imovinu (član 33.);
19. vrši zakopavanje ili odlaganje leševa životinja protivno odredbama člana 48.;
20. odvoje svoje posjede od javnih površina na način suprotan odobrenju nadležnog organa lokalne uprave (član 50.);
21. odvoje svoje posjede od javne površine suprotno odredbama člana 51.;
22. ne održava ogradne zidove prema javnoj površini u sopstvenom vlasništvu u skladu sa odredbama člana 52.;
23. ne osigura od obrušavanja prema javnoj površini ili teren koji su u njegovom vlasništvu (član 53.);
24. ne održavaju obložne i potporne zidove prema javnoj površini koji su u njihovom vlasništvu, shodno odredbama člana 54.;
25. vrši raskopavanje javne površine bez odobrenja nadležnog organa lokalne uprave i vrši raskopavanje javne površine suprotno dobijenim uslovima od nadležnog organa lokalne uprave (član 56.);
26. raskopavanjem javne površine saobraćajnice onemogućujući odvijanje saobraćaja, to bez prethodno donesene odluke o izmjeni režima saobraćaja od strane nadležnog organa (član 57.);
27. prilikom raskopavanja javne površine ne obezbijedi gradilište saobraćajnom i drugom signalizacijom, kao i ako izvođenjem radova rasipa materijale i time ugrožava bezbjednost učesnika u saobraćaju (član 58.);
28. Investitor radova na raskopavanju javne površinu istu nakon završetka radova ne vrati u prvobitno, tehnički ispravno stanje (član 59. stav 1.);
29. ako vraćanje javne površine u prvobitno stanje izvrši na način suprotan članu 59. stav 3.;
30. počnu raskopavanje javne površine radi otklanjanja posljedica nastalih djelovanjem više sile ili radi saniranja oštećenja koji mogu ugroziti imovinu ili zdravlje ljudi, a u roku od 24 sata od početka radova ne podnese pisani zahtjev nadležnom organu za izdavanje odobrenja za pomenute radove (član 60.);

31. vrši deponovanje građevinskog i drugog materijala suprotno odredbama člana 61.;
32. taksi udruženje koje koristi taksi stajalište isto ne označi jasno Vidnom vertikalnom i horizontalnom signalizacijom, kao i ne istakne tablu sa nazivom mjesta, radnim vremenom i cjenovnikom usluga (član 67.);
33. Privredno društvo, preduzetnik ili drugo fizičko lice kome je povjereno održavanje ili korišćenje javnih kupališta, terena za sport i zabavu iste ne održava čistim i urednim, kao i ako na pomenute vidno ne istakne odredbe o održavanju reda, čistoće i zaštite zelenila (član 68.);
34. na javnim kupalištima i javnim terenima za sport i zabavu postavlja plažni mobilijar, vrši postavljanja bicikla namijenjenih za rentiranje, a to bez prethodnog odobrenja nadležnog organa (član 69.);
35. Pravno lice, preduzetnik ili drugo fizičko lice kome je povjereno korišćenje ili održavanje javnih kupališta ili terena za sport i zabavu, koji vidno ne istakne uputstva o korišćenju istih (član 70.);
36. uništi, ošteti i učini neupotrebljivom javnu česmu, izvor ili fontanu (član 72.);
37. koristi vodu sa javnih izvora, česmi i fontana za zalivanje bašta, pranje ulica, dvorišta i poslovnih prostorija, pranje vozila, rublja i drugih predmeta i stvari, kao i za pripremanje građevinskih materijala (član 73.);
38. koristi protivpožarne hidrante i hidrante za zalivanje javnih površina protivno njihovoj namjeni, kao i ako iste uništi, ošteti ili onemogući njihovo korišćenje (član 75.);
39. ošteti ili uništi stubove javne rasvjete i svijetlećih tijela, ili ako iste koristi za postavljenje oglasa, reklama, obavještenja, dekoracija, ukrasnih zastavica i prigodnih ukrasa, bez odobrenjem nadležnog organa (član 80.);
40. postavi ili izgradi javni WC uz javnu površinu bez odobrenja nadležnog organa (član 81.);
41. ne poveže na gradsku kanalizacionu mrežu i ne održava u skladu sa članom 82 javni wc čije postavljanje odnosno gradnju mu je odobrio nadležni organ.;
42. kao isporučitelj usluga iz člana 85, ne postupi u skladu sa navedenim članom.
43. bez odobrenja nadležnog organa i protivno članu 87. postavi stalnu ili povremenu pijacu na javnoj površini;
44. na pijacama vrši radnje zabranjene članom 91.;
45. izvrši postavljanje urbanog mobilijara na način suprotan odredbama člana 92.;
46. u zaštićenom gradskom jezgru postavi stolove i stolice suprotno uslovima iz člana 93.;

47. na javnim površinama postavlja i koristi žardinjere suprotno odredbama člana 94.;
48. na javnoj površini postavi ogradu suprotno odredbama člana 96.;
49. Vlasnik igrališta ili lice koje je dužno da se o njemu stara, ako igralište ne održava i drži u ispravnom stanju i na način da ono ne narušava izgled okoline i grada (član 98.);
50. postavi bez odobrenja nadležnog organa tendu ili suncobran sa nosivom konstrukcijom fiksiranom za podlogu (član 99.);
51. postavi firmu (naziv) na javnoj površini bez prethodnog odobrenja nadležnog organa (član 102.);
52. na javnoj površini postavi tendu ili suncobran suprotno uslovima iz člana 100.;
53. postavi firmu (natpis) na način koji nije u skladu sa tehničkim i estetskim normama, odnosno ne zadovoljava kriterijume koje je propisao organ lokalne uprave (član 101. i član 104.);
54. postavi reklamne panoe suprotno odredbama člana 105.;
55. natpise, reklamne panoe i druge javne natpise ne održava u skladu sa članom 107.;
56. vrši reklamiranje suprotno članu 109.;
57. koristi oglasne table suprotno članu 113.;
58. lijepi oglase, obavještenja i reklame suprotno članu 115.;
59. vrši oglašavanje ili reklamiranje putem audio-video uređaja ili pojačivača zvuka bez odobrenja nadležnog organa (član 116.).

Član 123

(prestalo da važi)

VI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 124

Danom stupanja na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o uređenju grada ("Sl. list RCG-opštinski propisi" broj 20/94 i izmjena i dopuna objavljenih u "Sl. listu RCG-opštinski propisi" broj 32/03).

Član 125

Pravna i fizička lica dužna su da u roku od jedne godine od dana objavljivanja ove odluke u "Službenom listu CG - Opštinski propisi" urede površine i objekte iz člana 3 i 4 ove odluke.

Član 126

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu CG - Opštinski propisi".